

10. ÓVJUK A TERMÉSZETET!

Gyülekezeti hittan: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

Isten az embert a saját képére és hasonlatosságára teremtette. Feladatot is bízott rá: őriznie és művelnie kell a rá bízott világot. Isten az ember uralma alá adta a földet, de ez nem zsarnokságot és kizsákmányolást jelent, hanem növény- és állatvilág megbecsülése, féltő szeretete, a környezetvédelem a feladatunk.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A környezet védelme korunk égető problémája. Nem lehet elég korán elkezdni a környezettudatos életmódra nevelést. Az iskolák nagy részében van ún. erdei iskola, ami szintén ezt a témát emeli ki. Az erdei iskolában általában minden korosztály részt vesz.

Akik megismerték azt, hogy a teremtett világ Isten akaratából jött létre, és a Teremtő az embert feladattal bízta meg, azok különösen is odafigyelnek a környezetük védelmére. Ma már az óvodától kezdve tanítják a gyermekeket arra, hogy ők mit tehetnek ezért. A hittanóra azt a pluszt adja hozzá, hogy ez nem csak azért fontos, mert a szülei, a tanítói azt mondták, hanem mert Isten is ezt a feladatot bízta rá. Fontos erősíteni a személyes felelősséget, hogy ne mondhassák, hogy egy emberen úgyse múlik.

Ebben a korban, ahogy a cím is fogalmazza, barátkoznak a környezettel. Egy barátnak lehet örömet szerezni és lehet fájdalmat okozni. Ezen keresztül a gyerekek megértik, hogy ők is felelősek ebben a kérdésben. Már az elsős gyermek is megérti azt, hogy lehetőség van védeni a környezetünket. Nemcsak jó példát mutathatunk nekik ebben, hanem megtaníthatjuk őket – minél kisebb kortól a teremtés védelmének lehetőségeit: akár a szemét kukákba való helyezéséről, akár a szelektív hulladékgyűjtésről vagy éppen a növények és fák meg nem károsításáról legyen szó. A Szénási Sándor: *Megtaláltuk a Messiást!* c. konfirmációs könyvben, Dr. Kodácsy Tamás a következő gondolatokat hozza a teremtésvédelemre bibliai alapokból kiindulva:

„HOGYAN VEHETEK RÉSZT A TEREMTŐ ISTEN DICSŐÍTÉSÉBEN?”

1. Hálát adok Istennek a teremtett világ szépségéért imádságban és énekkel. Sétálok fél órát, közben nézem a földet a lábam alatt, s az eget a fejem felett. Ha tehetem, hétvégén elmegyek kirándulni.

2. Csökkentem a szemetelést, a szemetet szelektíven gyűjtöm. Újratölthető elemet használok eldobható elem helyett.

3. Nem veszek műanyag palackos vagy fémdobozos italokat, hanem csapvizet iszok.

4. Egyre többször választom a tömegközlekedési formákat, vagy a kerékpáros és gyalogos közlekedést, így csökkentem az üvegházhatást.

5. Elfogadom, ha kevesebbet fűt a családom télen. 1°C fok hőmérsékletcsökkentés 5-6% fűtőenergia megtakarítását eredményezi.

6. Energiatakarékos izzókat használok, kevesebb energiát használok, a töltőket, használaton kívüli készülékeket kihúzom a konnektorból.

7. Az erdőállományt is védve takarékosan bánok a papírral, például mindkét oldalára írok, újrapapírt használok.

8. Ha van kertem, madárbaráttá alakítom. A madaraknak élelmet, fészkelőhelyet adó fákat, bokrokat telepítek, nyáron itatót, télen etetőt helyezek ki, és megfigyelem a madarakat.

9. Helyi terméket vásárolok, abból készítek ételt. Szezonális, hazai zöldségeket és gyümölcsöket fogyasztok.

10. Nem vásárolok felesleges holmit, megbecsülöm azt, amim van. Nem veszek új eszközt addig, amíg a régi megjavítható. Használt ruháimat, berendezéseimet nem dobom ki, hanem odaadom a rászorulóknak, vagy elcserélem valakivel.”

Természetesen ezt nem tudjuk teljes egészében egy óra alatt megtanítani, de az alapjait már elsős korban átadhatjuk.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT ÁLLAMI ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Felelősek vagyunk a teremtett világért

Kognitív cél: Arra való rámutatás, hogy Isten ránk bízta a teremtett világot. Feladatunk gondoskodni róla.

Affektív cél: A természet szeretetének elmélyítése, az iránta érzett felelősség felébresztése.

Pragmatikus cél: A természetvédelem gyakorlati megvalósításának lehetőségeire bátorítás, pl. a hulladék szelektív gyűjtése otthon és az iskolában, ahol erre van lehetőség. Környezetbarát közlekedési eszköz választása, amennyiben lehetősége van rá.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Ismerjen néhány szabályt a természetvédelemről, tudjon példát mondani. • Tudjon a képeken tájékozódni és néhány mondattal ismertetni a látottakat. • Tudja segítséggel értelmezni Pál első levele Timóteushoz 6,20 Igéjét. • Aktívan vegyen részt a hittanoktató által kezdeményezett feladatok közös megoldásában illetve a játékokban 	<ul style="list-style-type: none"> • Ismerjen néhány szabályt a természetvédelemről, tudja felsorolni azokat. • Legyen képes néhány szabályt betartani a felsoroltakból. • Tudjon a látott képekről néhány mondatban beszámolni. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten tudja az 1Tim 6,20 Igéjét értelmezni, próbálja megjegyezni. • Aktívan vegyen részt a hittanoktató által kezdeményezett feladatok közös megoldásában illetve a játékokban.

Az óra részei	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
Motiváció, ráhangolás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Házi feladat ellenőrzése: Egyházi iskolai hittanon, ha nem sikerült befejezni a rajzot, ellenőrizzük.</p> <p>Most mutasd meg: Mivel érkezted ma iskolába? Mutogasd el azt a közlekedési eszközt!</p>	

	<p>Beszélgetési javaslat: Milyen közlekedési eszközön szoktál legtöbbször utazni? Melyik szennyezi legkevésbé a környezetet?</p> <p>Ének 136. zsoltár válogatott versei – felidézve a teremtés csodáját</p>	Munkáltató anekdota 10. lecke
Feldolgozási javaslat	<p>Válogatók: Minden padra néhány tárgy van készítve. (flakonok, joghurtos poharak, újságpapírok, fénymásolási hulladékok, üvegek, üvegpohár) 3 póló (kék, sárga, zöld). Egy-egy gyerek felveszi a pólókat. Nekik megsúgjuk, rajzosan odaadjuk, hogy milyen dolgokat fogadhatnak el, de a többiek nem tudják. Ők most csak különleges dolgokat gyűjtenek, mindegyik mást. A 3 pólós gyerek a teremben körbejár, a többieknek meg kell „kínálni” őket különböző dolgokkal, mindegyik csak a neki megfelelő fogadhatja el. A kék csak papírból készültet, a sárga csak a műanyagot, a zöld csak az üveget. A többieknek rá kell jönni, hogy mi alapján választottak.</p> <p>Aranymondás: „Őrizd meg a rád bízott kincset.” 1Timóteus 6,20</p>	Pólók (sárga, zöld, kék) flakonok, joghurtos poharak, újságpapírok, fénymásolási hulladékok, üvegek, üvegpohár
Munkáltatás	<p>Szervezzünk papírgyűjtést!</p> <p>Ha az iskolában szerveznek papírgyűjtést, biztathatjuk a gyerekeket, hogy vegyenek ők is részt ebben.</p> <p>De kivételesen, amennyiben technikailag megoldható, a gyülekezet is szervezhetne papírgyűjtést valami gyülekezeti célra, akár a gyerekek közötti szolgálat költségeire.</p> <p>Ha az iskola nem szervez ilyet, hívjuk fel a figyelmet a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára.</p> <p>Emlékeztető fa: Kézlenyomat körbevágásával és színes papírokból (lehet újrahasznosítandó újság is) készítsünk fákat, amire ráírjuk: Óvd!</p> 	Feladatbankunkban találunk leírást a kézműves feladathoz.
Imádság	<p><u>Imádság a természetért</u></p> <p>a) Imádság szövegének előkészítése</p>	

	<p>Kis képek segítségével bontjuk a nagycsoportot kis csoportokra. Egy kiscsoportba 3 gyerek kerüljön. A képeken az alábbiak lehetnek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tó • erdő • virágok • állatok <p>b) Csoportbontás Válasszon mindenki egy képet. Keresd meg azokat a társaidat, akiknek ugyanolyan képe van, mint neked. Ti alkottok egy kiscsoportot.</p> <p>c) Imádság szövegének megfogalmazása Fogalmazzatok meg egy mondatnyi imádságot a csoportotok képe alapján. Az imádság kapcsolódjon a mai leckénk címéhez.</p> <p>d) Imádkozás Minden kiscsoport mondja el hangosan az imádságát.</p> <p>e) Imádság szövegének megőrzése A hittanoktató jegyezze meg/fel a gyerekek imádságát. Ha van rá lehetőség, akkor a következő órára nyomtassa ki, majd ragasszák bele a füzetükbe vagy a könyvükbe.</p>	
Házi feladat	---	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Környezetvédelem keresztvén szemmel:

http://data.refpasaret.hu/egyebanyagok/2012-10-05_vilag-egyetem.pps

http://data.refpasaret.hu/egyebanyagok/2014-03-07_vilag-egyetem.pps

KÉPELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET:

TKGY 38-39. o. és TKEI 50-51. o

A képen látható:

Kétoldalas kép, első oldalon: a távolban település kontúrja látható, elől fák, tó, vízi madarakkal, a parton virágokkal. A másik oldalon: az út két oldalán kétféle település, egy városi, emeletes ház, elől pedig falusi, kertvárosi részlet. Autók: kukás autó, személygépkocsi, autóbusz. Az előtérben gyermekek, akik hulladékot raknak a szelektív gyűjtőkbe.

Instrukció a képolvasáshoz:

- Nézzétek meg a TKGY 38. o. vagy TKEI 50. oldalán lévő képet!
- Meséljétek, mit láttok, mi a véleményetek?
- Ki lakik hasonló környezetben? Miért jó ott lakni?
- Voltatok-e hasonló helyen kirándulni?
- Hogy éreztétek magatokat?
- Miért?
- Figyeljétek meg a TKGY 39. o. vagy TKEI 51. oldalon lévő képet!
- Mit láttok a képen?
- Ki lakik olyan környezetben, ahol lehetőség van a hulladék válogatására?
- Miért van erre szükség?
- Mit gondoltok, hogyan dolgozzák fel a hulladékot, és mire használják?
- Miért kell védeni a természetet, a környezetünket?
- Te hogy véded a környezetet? Mit teszel ezért?
- Miért jó ez?
- Képzeld el, ha mindenki maga után ott hagyná a szemetet, hulladékot, hogy nézne ki a környezetünk? Milyen szag terjengene? Milyen betegségeket okoznának a bomló hulladékok?

EGYÉB ÖTLETEK:

1. Készítsünk környezetvédelmi plakátot magunkból!

3-4 fős csapatokban, egy élő képben jelenítsenek meg egy környezetvédelmi problémát, vagy azt, hogy hogyan védik a környezetet. Elsősöknél egy úgy megvalósítható, hogy kérjük meg a gyerekeket, hogy játszanak el egy helyzetet, amikor védik a környezetet vagy éppen valamilyen környezetvédelmi problémát látnak (tesznek). (Pl. szemetelnek). Ennek egy részét, mintha fénykép lenne, mutassák meg saját magukon.

2. A fényre!

A hittanoktató beszélje meg a tanulókkal, hogyan fejlődnek a növények. Válasszon mindenki magának szerepet: Nap, eső, szél, növények. A növények játsszák el a mag állapotát (leguggolva, minél jobban összehúzódnak). Azután jön a Nap és megsimogatja őket, majd jönnek az esőcseppek, dobolnak finoman a hátukon, a szél pedig felszárítja az esőcseppeket. A magok lassan növekedni kezdenek, a virágok csipőre tett kézzel illegnek-billegnek, a fák kitarják karjaikat, a kúszónövények végignyúlnak a földön, a bokrok összekapaszkodnak. (Forrásanyag: Miklya Luzsányi Mónika – Miklya Zsolt: Játéktár a Mesélő Bibliához. Harmat Kiadó, Bp. 2012).

3. Imádságra nevelés

Növények és állatok	
a) Imádság szövegének előkészítése A képek segítségével bontjuk a nagycsoportot kis csoportokra. Egy kiscsoportba 3 gyerek kerüljön. A képeken az alábbiak lehetnek: <ul style="list-style-type: none">• tó• erdő	<u>műfaj</u> kérés, közbenjárás <u>megfogalmazás</u> hittanosok képek alapján <u>imádkozás</u> hangosan <u>csoport</u> három fős kiscsoport <u>felosztása</u> <u>kapcsolódás</u> <u>hely</u> óra közepe vagy vége <u>fejlesztési</u> felelősség a teremtett világért <u>terület</u>

<ul style="list-style-type: none"> • virágok • állatok <p>b) Csoportbontás Válasszon mindenki egy képet. Keresd meg azokat a társaidat, akiknek ugyanolyan képe van, mint neked. Ti alkottok egy kiscsoportot.</p> <p>c) Imádság szövegének megfogalmazása Fogalmazzatok meg egy mondatnyi imádságot a csoportotok képe alapján. Az imádság kapcsolódjon a mai leckénk címéhez.</p> <p>d) Imádkozás Minden kiscsoport mondja el hangosan az imádságát.</p> <p>e) Imádság szövegének megőrzése A hittanoktató jegyezze meg/fel a gyerekek imádságát. A következő órára nyomtassa ki, majd ragasszák bele a füzetükbe vagy a könyvükbe.</p>	<p><u>hittanosok</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • imádság szövegét megfogalmazzák • imádság szövegét elmondják <p><u>hittanoktató</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • előkészíti a képeket • kísér
---	---

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

7. feladat „Azzal is a környezetet véded, ha szétválogatva gyűjtöd a szemetet. Mi van rossz helyen? Keresd meg a kakukktojást, és karikázd be!”

Megoldás: A papírkukában van egy műanyag tejfölös flakon.

Internetes tájékozódás: <http://www.kvvm.hu/szelektiv/>